

АТЕИСТ ДО... ДОКАЗВАНЕ НА БОГА

По отдавна установена традиция, читателите на вестника и потребителите на продуктите на „Лечител“ очакват коледното намаление в нашите магазини, което обявяваме в навечерието на новогодишните празници. Тази година в дългия списък от продукти за телесното здраве ще открият и един книжовен лек – автобиографията на създателя на „Лечител“ Атанас Цонков, „Има начин!“. Откъсът от книгата, който публикуваме, не представя житейската философия на вече покойния автор в цялата ѝ пълнота, но подсказва полемичния му стил и остротата на перото му. Заредена с такава творческа енергия, автобиографията на журналиста, лечителя, издателя, Човека Атанас Цонков ще обогати непредубедения читател с полезни знания и съвети за личното му здраве и личните му житейски избори.

Този наистина ценен коледен подарък се продава само в магазините на „Лечител“ и през целия месец декември „Има начин!“ се предлага с 10% намаление.

Родителите ми са дали на синовете си християнски имена – Атанас и Васил. Но на село християнството, религията са покрай другото. Мисля, че като цяло българите в своята история са били частично религиозни. Не случайно сме на Балканите – проветриво място, където се кръстосват континенти и религии. Предците ни са нямали други духовни приключения и отивали в църквата да разменят някоя клюка, да се оплачат от болестите си и да чуят какво ще ги излече попчето...

Както почти всички съселяни, баща ми и майка ми уж бяха религиозни, но нито познаваха Библията, нито знаеха нещо от историята на християнството. Партийният секретар ги отвращаваше и духовната си храна получаваша от попа.

Помня различни попове. Имаше един поп Василий – вдъхваше доверие само като го погледнеш: красив, мъжествен човек, с благородна осанка. Преди него пък имаше един поп Благой – железничарите влак задържаха, докато той, вече възрастен, доуцуква и стигне да се качи... А най-младото попче, след Девети, беше работило като тракторист и носеше в джоба си не

Библията, а пистолет...

Аз не съм срещу вярващите – ако човек си има бог, на който да се моли, да му се кръсти и да си го обича – нека! За мен е без значение дали ще е Исус, Алах или друг. Аз съм срещу Църквата и не разбирам хората, които ходят по църкви и плащат на църковните чиновници-негодници. Тия хитреци са създали институция, която се стреми да разполага с хората. И го прави най-безбожно! Ето, доказва го и скандалът с католиците в Австралия – на всички клерикални равнища са знаели за педофилията сред католическите свещеници, а са си траели... Сега, 20 – 30 години по-късно, жертвите се радват, че вече могат да разчитат на някаква защита, но междувремето много от тях са остарели, други е вероятно да са починали или да са се самоубили...

Имам приятели, които настояват за въвеждане на религиозно обучение в нашите училища, и аз споря с тях. Да, необходимо е да се изучава историята на религиите, защото те са културни феномени, сегменти от цивилизацията. Добре е да се опознае и делото на Исус, да се изследват и изучат,

доколкото е възможно, необикновените му за едно човешко същество способности... Но да се изучава попщината след хилядолетия развитие на човешката мисъл, наука, техника, изобретения и други невероятни неща, които никоя религия не е постигнала, това е нелепо! Още повече, че Църквата отдавна се е изродила като институция.

... Ако обаче погледнем на въпроса за вярата откъм медицинската му страна, няма да съм така язвителен. Мисля, че вярата дава сили и наистина може да помогне – без значение дали вярваш в Исус или в големия дъб пред прозореца ти. Защото това носи някаква утеха, успокоява емоциите, което пък регулира сложните биохимични процеси в човешкото тяло и могат да се намерят логични, обосновани доводи за евентуално настъпилите положителни промени. Само че понякога се

стига до подобрене на здравето състояние, друг път – до влошаване. Защо става така? Не зная – отговорът принадлежи на бъдещето и ще бъде изяснен вероятно след сто-двеста години. Но колкото повече напредват учените, толкова повече осъзнаваме, че всичко е материя...

Сега засега, лично аз приемам, че вярата, която и каквато да е тя, може да е голяма сила, но би било грешка да смятаме, че е всесилна. Нека тя бъде полезен елемент, способ, средство, метод, но да не разчитаме само на нея. Пак ще приведа моя любим пример с бясното куче: ако такова куче те ухапе, дали трябва да тичаш да се молиш в църквата или да тичаш при лекаря да ти удари ваксината на Пастър?

... Вярата е един етап от историята на хомо сапиенс, който е предцивилизационен. Етапът, когато примитивът, първобитният човек, навсякъде виждал богове, духове, демони, дракони, защото всичко било необяснимо за него... Божествата са мисловни образи и форми – назовани или неназовани – на нашето човешко невежество...

Това, което е неразгадано от човешкия ум, на него приписваме божественост. И колкото повече забулени тайни разбулваме, откриваме, толкова повече се отдалечаваме от религиозните заблуди. Древните гърци са почитали Зевс като бог на гръмотевиците, защото не са познавали какво ги поражда, а днес в митовите за Гръмовежеца не вярва никой разумен човек.

А колко ли пък божества са си заминали след откриването на рентгена?!

... Никой досега не е успял да изясни понятиения апарат – какво всъщност е Бог? А когато това се изясни, кой знае – може да се окаже, че и аз вярвам в Бог. Дотогава обаче си оставам свободен, мислещ човек, атеист... В действителност „атеист“ в превод от гръцки значи „безбожник“.

Религиозната вяра – чудоейно лекарство срещу безпокойството

Религията е едно истинско лекарство срещу безпокойството и действа активно върху здравето. Изследванията през последните години доказват, че вярата в съществуването на една божествена същност удължава живота на тези, които я носят в себе си. Психиатърът Давид Парсон от университета в Северна Каролина, при анкета на 126 000 лица, установява, че 29% от вярващите живеят по-дълго от невярващите.

Атенатът през 2001 г. в САЩ също го потвърждава. В месеците след него здравните органи регистрираха едно рязко увеличение на безпокойството сред населението. Много от лицата, които до тогава са били индиферентни към религията, потърсиха успокоение в нея. Броят на богомолците рязко се увеличи.

Психологът Виктор Цицилери от университета в Индиана подлага на опит 388 лица на възраст от 60 до 100 години, използвайки психологичен тест, който определя нивото на безпокойството при мисълта за смъртта. Оказва се, че вярващите имат значително по-ниско ниво на безпокойство от невярващите.

Едно проучване, проведено в болница в Ерусалим върху 68 лица във възрастта от 49 до 94 години, страдащи от болестта Алцхаймер, показва, че интензивността на тяхната религиозност влияе върху нейното протичане. Колкото по-

силно е религиозното чувство, толкова по-бавна е прогресията на страданието.

Как вярата действа в горните случаи?

Всички споменати проучвания потвърждават, че вярата в Бога допринася за намаление на безпокойството. Защо? Защото религиите предразполагат за по-лесни отговори на най-фундаменталните въпроси за човека: за неговия произход, за смисъла на живота, за неминуемата му смърт.

Голяма роля играе и стратегията, наречена илюзия на контрола, която намалява значително безпокойствието. Когато индивидът е изложен на една ситуация, в която негативните събития са извън неговия контрол, той използва споменатата стратегия. Тя почива на убеждението в наличие на една сила, която бди над него, способна да го избави от ударите на тези събития. От тази гледна точка религията се явява една илюзия на контрола.

Следва да се отбележи и физиологичната намеса. Когато човекът е изправен пред опасности, които може да преодолее, неговият организъм се мобилизира автоматично, за да ги превъзмогне. Увеличеното секретизиране на хормоните адреналин и кортикостероиди ускоряват сърдечния ритъм, повишават кръвното налягане. Мобилизация с единствената

цел да съхрани живота му.

Но когато човекът е застрашен от тежки ситуации, с които не може да се справи, като природна катастрофа, война, тежка нелечима болест, той изпада в така нареченото състояние „инхибиция на действие“ (безпомощност), което предизвиква изключително силно безпокойство. Тогава физиологията на тялото търси други средства за спасение. И щом като вярата допринася за успокояване на безпокойството, тя го насочва към лоното на едно вярващо общество, където ще получи духовна

подкрепа и сигурност. Това социално приобщаване не е нищо друго освен една индиректна последица на вярата.

Психологично, физиологично, социално, всичко това дава основание да се приеме вяра, което Андрею Неуберг резюмира много добре: „Човекът, изправен с лице пред неизбежната смърт, живее с постоянно безпокойство и тъй като религията спомага за смекчаването му, вярата в Бога никога няма да изчезне.“

Проф. г-р Христо ОДИСЕВ